

Ko pasaulē atzīmē 8. un 9. maijā

Publicēts: 29.06.2021.

KO PASAULĒ ATZĪMĒ 8. UN KO 9. MAIJĀ?

KO LATVIJĀ UN EIROPĀ ATZĪMĒ 8. MAIJĀ?

8

1945

1945. g. 8. maijā līdz ar nacionālsociālistiskās Vācijas kapitulāciju Eiropā beidzās Otrais pasaules karš un iestājās miers. *Šī diena kļuva par*

Uzvaras dienu Eiropā

Atšķirībā no Rietumeiropas, kur 1945. gada 8. maijā tautas atgūva neatkarību, Latvijā tā nenotika. Latvija neatkarību atjaunoja tikai 1990. gada 4. maijā, ko ar Konstitucionālo likumu nostiprināja 1991. gada 21. augustā.

Latvija jau vairāk nekā 10 gadus ir pilntiesīga Eiropas Savienības dalībvalsts. *Nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuru*

Piemiņas dienu

Latvijas valsts kopā ar visu Eiropu atzīmē 8. maiju.

KO LATVIJĀ UN EIROPĀ ATZĪMĒ 9. MAIJĀ?

9

1950

1950. g. 9. maijā Parīzē Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans, apzinoties trešā pasaules kara draudus, kas varētu aptvert visu Eiropu, starptautiskajai preseī nolasija deklarāciju, kurā *Francija, Vācija un citas Eiropas valstis tika aicinātas apvienot savu ogļu un tērauda ražošanu, lai nodrošinātu mieru un uzlabotu dzīves līmeni.*

Robērs Šūmans piedāvāja izveidot pārvalstisku Eiropas iestādi, kuras pārraudzībā būtu ogļu un tērauda nozare. Tas tolaik veidoja visas militārās varas pamatu. Jo ogles un tērauds ir svarīgi materiāli bruņojuma ražošanā.

Ogļu un tērauda ražošanas apvienošana nodrošināja kopējus pamatus Eiropas ekonomikas attīstībai. Eiropas līelvalstu galvenā motivācija apvienoties bija pārliecība, ka kontinenta valstu attīstību var dot tikai miers, un nevis savstarpēji karli.

1985

1985. g. 9. maijam ir simboliska nozīme Eiropas vēsturē. *Šajā datumā tika sperts pirmais solis Eiropas Savienības izveidē.* Tāpēc arī ES valstu un valdību vadītāju augstākā līmeņa sanāksmē Milānā 1985. gadā tika pieņemts lēmums svinēt 9. maiju kā

Eiropas dienu

Tie ir svētki visiem Eiropas Savienības iedzīvotājiem. Tie simbolizē vienotību dažādu valstu starpā, arī to valstu starpā, kas kādreiz ir karojušas viena ar otru.

2004

Kopš iestāšanās 2004. gadā Eiropas Savienībā *9. maiju arī Latvijā atzīmē kā Eiropas dienu.*

EIROPĀ ATZĪMĒ 8. MAIJU,

BET KRIEVIJĀ* – 9. MAIJU

1945

1945. g. Reimsā (Francijā) 7. maijā plkst. 2:41 parakstīja Vācijas kapitulācijas aktu, kas stājās spēkā 8. maijā plkst. 23:01. To parakstīja arī PSRS pārstāvis.

Pēc PSRS vadītāja J. Staļina vēlmes 8. maijā plkst. 22:43 maršals G. Žukovs to parakstīja arī Berlīnē. Abi teksti paredzēja Vācijas padošanos Sabiedroto spēku virspavēlniekam un Padomju spēku virspavēlniekam (tikai mainītā kārtība).

Abi teksti paredz kapitulāciju 1945. gada 8. maijā 23:01.

Vācijas bezlerunu kapitulācija stājās spēkā 1945. gada 8. maijā plkst. 23:01, PSRS laika starpības rezultātā tas jau bija 1945. gada 9. maija plkst. 1:01. Tā faktiski *9. maijs kļuva par Uzvaras dienu Padomju Savienības kontrolētajā daļā.*

** 9. maiju atzīmē arī atsevišķās citās valstīs.*

Ārlietu ministrija

Informāciju sagatavoja Ārlietu ministrija

Valsts kanceleja © 2016

8. maijs pasaules lielākajā daļā ir nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena, kad atceramies, kā arī izvērtējam Latvijas sarežģīto vēsturi. 8. maijā pieminam Otrā pasaules kara nevainīgos upurus, pieminam visus kritušos, visus nobendētos, visus slepkavotos, visus nīdētos, trimdā un katorgā aizdzītos. 8. maijā domājam par Latvijas skaudro likteni, par tās tautai un zemei atņemto - svešie, noziedzīgie kari, kā arī nedabiskās, naidīgās ideoloģijas ir nokāvušas veselās paaudzes. Postīta un nīdēta, bet Latvija vienmēr ir spējusi atdzimst un atjaunoties. Tikai miers, savstarpējā cieņa, kā arī satiecība ir Latvijas drošības un uzplaukšanas droši balsti. Uzticība savai valstij un atbildība tautas priekšā ir mūsu zemes spēka saknes.

1945. gada 8. maijā Eiropā beidzās karš un iestājās miers. Rietumeiropa atguva neatkarību un brīvību. Latvijā un Baltijā tā nenotika, okupācija un vardarbība turpinājās. Tikai 1990. gada 4. maijā Latvijas PSR Augstākā Padome pieņēma deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu". Savukārt 1991. gada 21. augustā Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņēma konstitucionālo likumu "Par Latvijas Republikas valstisko statusu", de facto atjaunojot Latvijas valsts neatkarību.

1950. gada 9. maijā Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans, redzot trešā pasaules kara draudus, aicināja apvienot demokrātisko valstu ogļu un tērauda ražošanu, lai nodrošinātu mieru un uzlabotu dzīves līmeni. Tas bija Eiropas projekta sākums un tā bija pārliecība, ka kontinenta valstu attīstību var nodrošināt tikai miers un satiecība. Tika sperts pirmais solis Eiropas Savienības izveidē.

Eiropas Kopiena jau 1985. gadā pieņēma lēmumu 9. maiju svinēt kā "Eiropas dienu". Tā simbolizē mieru un vienotību dažādu valstu starpā, arī to valstu starpā, kas kādreiz ir karojušas viena ar otru. Kopš 2004. gada 9. maiju arī Latvijā atzīmē kā Eiropas dienu.

<https://www.mfa.gov.lv/lv/ko-pasaule-atzime-8-un-9maijs>